GAZETA POŁUDNIOWO-PRUSKA.

Nro. 18.

w Sobotę dnia 1. Marca Roku 1800.

z Berlina d. 20. Lut.

J. O. Landgrafowa Hessen-Darmstad Wdowa przybyła tu z Meklenburg Strelitz, J. O. Xiążę Wilhelm Brunświcki półkownik i kommendant regimentu Kleysta powrocił do Prenzlau.

z Paryża d. 11. Lut.

Jeżeli propozycye pokoiu (mówi ieden z tuteyszych dziennikow) i rady iednaiące rządu francuzkiego nie mogły nakłonić miniſtrów angielſkich do sentymentów umiarkowania zdatnych do pocieszenia ludzkości w iey klęſkach i osuszenia łzów tylu familiow, to przynaymniey też propozycye wyraźnym będą dowodem, iż narod ſrancuzki uſiłował przyłożyć ſię do tego, aby uſtała owa febra zniszczenia i rzezi, która grozi pochłonieniem generacyow Europy, kwitnących teraz naybardziey.

„Co dotychczas nie było iawne, tylko niektórym politykom, co przesądy i duch partyi zdawały ſię wprawiać w wątpliwość, to odkryte zoſtało teraz zupełnie w oczach narodów."

„Rząd angielſki chce upadku Francyi, ale nie dla tego, iż ieſt wolną albo niewolniczą, monarchiczną albo republikańcką, burzoną przez fakcye, albo spokoyną pod rządem sprawiedliwym, lecz pragnie iey zniszczenia dla tego iedynie, gdyż ieſt iey rywalką, i że dwa dni pokoiu mogłyby mu odiąć ow wpływ, który wynika z iego położenia, z iego potęgi przyrodzoney, w którey ma tyle powodów opierania ſię."

„Rząd angielſki w swoim poſtępku względnie Francyi, podczas iey rewolucyi, podobny ieſt do nieprzyiaciela owego człowieka mocnego, ktory, gdyby oſtatniego widział bydź łupem okrutnych utrapień, zgromadziłby przeciw niemu wszyſtkie źródła umartwienia, końcem odięcia mu wszelkiey przyczyny do ubiegania ſię z nim w zawody."

Do Bourdeaux zawinął okręt le Vengeur w 35 dniach z St. Domingo. Wiadomości, które z sobą przywiozł, nie są pocieszaiące.. Obydway generałowie Negrow, Toussaint Luverture, i Rigaud, iawną toczą z sobą woynę, i wyspa ta ieſt teatrem nayokropnieyszego zniszczenia; obydway twierdzą, iż z oyczyzną trzymaią, i ieden drugiego obwinia, iż ſię od niey oderwać, i niepodległym uczynić chce."

Także przybył do Paryża generał Desfournaux, którego rząd w charakterze agenta swego, do wyspy Guadeloupe poſłał, wspomniony generał odeſłany zoſtał do Europy przez tamteyszą adminiſtracyą, która go obwiniła, iż na złe używał swey władzy.

Generał Eikenmeyer wyiechał tu ztąd przez Bruxellią do Moguncyi dla obięcia kommendy nad nową legią północnych Frankow, która z 4000 piechoty, 1000 ſtrzelcow konnych, i 150 artylerzyſtow także konnych ſkładać ſię ma.

Na teatrze opery prezentowano w tych dniach wiazd tryumfalny iednego Cesarza rzymſkiego z koroną na głowie. „Cesarz i woz tryumfalny (mówi dziſieyszy dziennik le Defenseur) przerażali dawniey ſtrachem osoby, które ſię wszelkich rzeczy tego gatunku

obawiały. Przeto, przy drugim zaraz akcie zakazano operę Adryana, i obwiniano Franciszka de Neufchateau-o głowny wyſtępek, iż na taką pozwolił obelgę. Lecz teraz korona na głowie komedyanta nie powinna nikogo przeſtraszać, i wspomniona opera grana znowu będzie z ukontentowaniem.

Miniſter woienny żąda niezwłocznie 100,000 par trzewikow dla woyſk.

Dnia 9. t. m. oddawał generał Lasne 3 bunczuki Baszy i 71 chorągwiow tureckich zabranych pod Abukirem miniſtrowi woiennemu w przytomności miniſtrów, konsyliarzów narodowych, generałów i innych urzędników. Generał Lasne przybywszy do ſtatuy Marsa, miał mowę ſtosowną do tey okoliczności, na którą mu miniſter woienny odpowiedział. Po tey ceremonii miał ieszcze miniſter mowę na pamiątkę śmierci Washingtona.

Liſt z Vannes dnia 4. t. m. potwierdza wiadomość o poddaniu ſię buntownika George. Generał Brüne był iuż zgromadził w tamteyszey okolicy znaczne ſiły dla zakończenia nagłe woyny z Szuanami złączonemi w wielkiey części pod kommendą nayupornieyszego z wszyſtkich Szuanow naczelnika George. Wszyſtko iuż było gotowe do batalii powszechney, lecz w tym momencie buntownicy ſię poddali, woyſko rospuścili, broń złożyli i wydali.

z Paryża d. 14. Lut.

Buntownicy w zachodnich departamentach poddaią ſię w tak wielkiey liczbie, iż iedna część woyſk przeznaczonych do ich pokonania powraca iuż do swych dawnych garnizonow. Jeden z nayupornieyszych naczelnikow Frotté pisał dnia 8. t. m. do generała Chambarlac liſt naſtępuiący:

„Donoszę WPanu, iż w tym momencie pisałem do generała Hedouille, donosząc, że podobnie iak inni naczelnicy Szuanow dla spokoyności Francyi poddać ſię chcę prawem Rzplitey. Gdy pomyślność moiey oyczyzny nad wszyſtko przekładam, przeto nieomieszkam poświęcić iey moy osobiſty intereſſ."

„Ponieważ zaś, iak ſię spodziewam, po odebraniu moiey odpowiedzi od generała Hedouille woyſka pod moią kommendą zoſtaiące broń złożą, iak iuż to uczyniły woyſka kommenderowane przez moich drugich kollegow, więc proponuię WPanu tym czasem zawieszenie broni, do czego iuż zoſtaiącym pod moią kommendą rozkaz udzieliłem. Jeſtem i t. d.

(podp.) Frotté.

Generał Chamberlać dał na ten liſt naſtępuiącą odpowiedź:

„Stosownie do rozkazów moiego rządu niemogę ſię wdać z WPanem w żadną negocyacyą. Jeżeli iednak WPan chcesz wydać broń, przyrzekam, iż ſię za nim do rządu wſtawię. Wysełam ieszcze dziś moiego adiutanta do generała Brüne, i pierwszego Konsula, a potém doniosę WPanu o ich odpowiedzi. Nieprzyiacielſkich zaś kroków nie mogę prędzey wſtrzymać, dopóki mi WPan nie wydasz 3000 karabinów."

(podp.) Chamberlac.

Słychać, że Frotté nie czekał na odpowiedź generała Brüne, lecz osądził bydź rzeczą potrzebną, popłynąć do Anglii. Scepeaux, inny główny naczelnik Szuanow, ma ſię dziś znaydować w Paryżu. W okolicach uspokoionych zupełnie muszą xięża dawać na piśmie naſtępuiące rewersa:

„My Xięża i duchowni katolickiey religii przyſięgamy i zaręczamy ninieyszém pismem, iż używać będziemy środków naszego urzędu kaznodzieyſkiego i paſterſkiego do utwierdzenia pokoiu, oraz przeszkadzać, aby wieśniacy w naszych parochiach nie sprzeciwiali ſię zbroyną ręką przepisom Rzplitey."

Z Włoch donoſi generał Massena, że dywizya generała Arnauld dnia 27. Stycznia do Sestry wkroczyła, i tam zapas zbo-

ża należącego do Auftryaków zdobyła; także przeszło 30 Auftryaków w niewolą zabrała.

Słychać, że względem neutralności Szwaycaryi rospoczęto negocyacye. Pod Besancon ma bydź wytknięty oboz dla armii rezerwowey z 16,000 ludzi, i tym końcem wydano iuż rozkaz wszyftkim nowo uformowanym batalionom, aby fię tam udały.

Donoszą z Batawii, że Piemont gotow ieft do powftania przeciwko Auftryakom. Hollandya używa wszelkich środkow obrony na swych brzegach. Retyrada Mofkalow do ich kraiu nie podpada żadney wątpliwości. Departamenta zachodnie są uspokoione, Anglia nie okazuie fię bydź tak daleką od pokoiu, iak dawniey, a Auftrya zdaie fię nachylać do negocyacyi.

Przez Berlin, mówi ieden z tuteyszych dziennikow, podaliśmy nasze propozycye pokoiu Auftryi, i Król Jmć Prufki ftara fię ufilnie, aby fię ftał pośrednikiem między tak rożnemi względem fiebie intereffami.

Wszyftko ieft spokoyne na obydwoch brzegach Loiry. Anglicy pobrali na okręty resztę broni i pieniędzy przeznaczonych dla armii naczelnika Szuanow George, która fię iuż dziś poddała prawom Rzpltey. 15,000 Szuanow w departamencie Morbiban żądali, aby mogli bydź wcielonemi do naszych woyfk.

Cesarz przywołał generała Kray do Wiednia, dla powierzenia mu kommendy nad armią reńfką.

W mieście Valencyi odprawił fię obchod pogrzebowy za zmarłego tam Papieża Piusa VI. wśrod wielkiey uroczyftości i licznego zgromadzenia ludu. L'ami des loix mówi z powodu tego, co naftępuie: Miafto Valencya nie ma tyle domow, w którychby zmieścić fię mógł tłum pobożnych cudzoziemcow przybyłych z wszyftkich okolic na uroczyftość pogrzebową Oyca Ś. Ta ceremonia wspaniała nie ieft bez korzyści dla Rzpltey; od tego czasu iak nakazaną zoftała, ciało zmarłego Papieża nie przeftaie czynić cudow, leczy choroby epidemiczne, zwraca rekwizycyoniftow i konfkrybentow do ich korpusow, napełnia kaffy podatkowe, wpaia w xięży tolerancyą, i wybiia roaliftom z pamięci władzę królewfką.

z Strazburga d. 10. Lut.

Obywatel Duroc pierwszy adiutant Konsula Buonaparte przeieżdżał tu w tych dniach z depeszami do generała naczelnika Moreau, które, iak powiadaią, maią bydź bardzo wielkiey wagi. Lifty z Bazylei dnia 8. donoszą, iż Duroc przybył do tego miafta, że generał Moreau wyprawił zaraz dwóch kuryerów do Paryża, i że podług poruszeń, które widać między woyfkami od tego momentu, zdaie fię, że obroty woienne zaczną fię w krótce.

z Moguncyi d. 13. Lut.

Jeszcze tu przybywaią ciągle woyfka częścią od wyższego, częścią od niższego Renu. Większa część ich rozłożyła fię z tamtey ftrony Renu w takowym ftanowifku, które fię przez cały Reingau, przez Visbaden aż do Limburga rościąga. Całe to lewe fkrzydło armii reńfkiey, wzmocnione będzie ieszcze przed początkiem Marca aż do 50,000 ludzi. W całey armii reńfkiey znayduie fię 20,000 kawaleryi, i 8 regimentow konney artyleryi, z których każdy prowadzi z sobą 32 armat i 16 haubicow. Jeżeli przed początkiem Marca pierwsze zasady pokoiu nie będą podpisane, przeto w pierwszych dniach t. m. cała armia reńfka przeprawić fię ma na lewy brzeg Renu i rospocząć nieprzyiacielfkie kroki.

z Hagi d. 7. Lut.

Około uzbroienia ftanowifka Oastrioum w północney Hollandyi pracuią nieuftannie, i iak wszyftkie fortyfikacye będą gotowe, ftanowifko to będzie iednem z naymocnieyszych w Europie. Także zbroią ftanowifko Grep w Geldryi, oraz powiększone bydź maią fortyfikacye twierdzy Delfzyl i usypa-

ne baterye na brzegach prowincyi Grönin-gen.

Spostrzegamy, że nasz Dyrektoryat miewa częste konferencye, do ktorey generał Augereau i francuzki poseł Semonville często wzywani bywaią. Zdaie się, że między niemi dobra panuie harmonia.

Zapewniaią, że podczas iedney konferencyi odprawioney w dniach ostatnich między niektóremi członkami rządu i generałem francuzkim ułożono plan kampanii, podług którego nasze woyska mieć będą udział czynny w operacyach woiennych.

z Frankfurtu d. 15. Lutego.

Austryacy pomnażaią się codzień w tuteyszey okolicy, ich liczba wynosi iuż więcey 6000 ludzi, i ma pomnożyć się do 10,000. Xiąże dziedziczny Homburg kommenderować będzie tą dywizyą.

z Rzymu d. 30 Stycz.

Niedostatek żywności panuie tu ciągle. Każdemu mieszkańcowi nie rozdaią tu więcey iak tylko po 5 uncyow chleba. Wydano tu odezwę nakazuiącą wszystkim właścicielom gruntow w prowincyach sąsiedzkich, aby wyznali, iak wiele maią u siebie zboża, oraz, żeby nie zatrzymywali więcey dla swożey potrzeby tylko tyle, ile wystarczyć może na 3 miesiące.

Kommendant austryacki w Viterbo pozwolił wywieść z tey prowincyi 2000 miar zboża dla uprowiantowania Rzymu.

z Włoch d. 3. Lut.

W Rzplitey Lukańskiey zdięto wszystkie herby tey Rzplitey, a powywieszano na ich mieysce orły cesarskie.

Ponieważ drogi prowadzące do genueńskiey fortecy Gavi dla artyleryi wcale są niedostępne, przeto Austryacy zakładaią teraz inną nową drogę, sprowadziwszy do tego wielką liczbę chłopow. Jak tylko to dzieło będzie ukończone, nastąpi zaraz oblężenie fortecy Gavi.

Z Belinzony przyszła wiadomość, iż patrol austryacki rekognoskuiąc gorę S. Gotharda, zastał ią całą opuszczoną przez Francuzow.

Między woyskami francuzkiemi w Genui nie ustaią choroby i dyzercye.

z Włoch d. 6. Lut.

Podług doniesień z Ceva, Francuzi powiększyli się nader znacznie w Savonie, a w Vado sypią z pośpiechem szańce; garnizon w Finalu wzmocniony został nie dawno aż do 5000 ludzi. Francuzi czynią ustawicznie rozmaite marsze po kraiu genueńskim. Niedostatek żywności w armii francuzkiey iest ieszcze wielki; zaczęto iuż iednak rozdawać każdemu żołnierzowi codzień po porcyi chleba i sloniny. Choroba epidemiczna gładzi ieszcze wiele ludzi.

Admirał Keyth popłynął z Livorno pod Genuę dla kierowania oblężeniem tego miasta.

z Szwaycaryi d. 8. Lutego.

Nowy francuzki poseł obywatel Rheinhard przybył z całą swoią familią do Bern.

Następuiąca odezwa generała Lecourbe, a szczególniey rozkazuiący ton iey czyni tu nie mało wrażenia.

„Lecourbe, generał lieutenant i kommendant prawego skrzydła."

„Uważaiąc, iż złe i popsute drogi przeszkodami są wielkiemi w dowożeniu żywności dla armii, także, że mieszkańcy Helwecyi naprawiaiąc ie swoiemi zaciągami, własne w tym znayduią korzyści, przeto stanowi generał, co następuie:

„1) Kantony Baden, Bazylea, Solothurn, Argau i Zürich wzywaią się, aby drogi w swych kantonach naprawić kazały."

„2) Kantony Friktalu maią także naprawiać drogi podług rozkazow, i pod dozorem kommenderuiących tam generałow."

„3) W 8. dni po odebraniu ninieyszey rezolucyi, kantony nienaprawiaiące swych droch, albo podeyrzane o opieszałość, obowiązane będą zapłacić należytość dzienną

tym robotnikom, którzy do naprawienia drog użyci będą."

„5) Generałom i kommendantom mieyscowym zaleca się, aby pilnowali tey naprawy, i odpowiedzieli za wszelką zwłokę, ieżeliby iaka nastąpiła. W Zurich dnia 2. Pluviose 8. roku."

(podp.) Lecourbe.

Od brzegów Menu d. 15. Lut.

Między Elektorem Bawarskim i wydziałem stanów wynikło nieporozumienie się. Elektor ustanowił tymczasem dwa podatki, i żądał, aby z tych co tydzień 200,000 złotych do woienney kassy płacono; lecz przyrzekł, że ieszcze w tym roku przedsięwzięta bydź miała rewizya wszystkich dawnych podatkow w Bawaryi. Tu żądał wydział stanów od Xiążęcia zwołania seymiku dla zaradzzenia ułomności gospodarstwa kraiowego, i dla założenia tym sposobem mocnych fundamentów owey pomyślności, wielkości i godności, do których Bawarya zdatną iest. Na końcu podaney w tey mierze deklaracyi wyrażono iest, co następuie:

„Wśrod takowego położenia rzeczy, rozumie się samo z siebie, iż się nie możemy wdać ani w zezwolenie na nadzwyczayne posiłki do obrony kraiu, ani w zupełne reformy, ani w obiaśnienia przedmiotów znaczney wagi, owszem podobne interessa iedynie do seymiku odesłane bydź muszą."

Zdaie się, że Elektor nie przyiął łaskawie tey deklaracyi, gdyż wydał zaraz rozkaz wydziałowi, aby swoie sessye przeniosł natychmiast z Munich do Landshuth.

z Donauschingen d. 9. Lut.

Zdaie się niestetyż bydź pewną rzeczą, iż armia utraci ukochanego powszechnie Arcy Xiążęcia Karola. Generał Kray spodziewany tu iest za 8 dni, i mieć będzie z Arcy Xiążęciem Karolem konferencyą. Jesteśmy tu przekonani, iż woyna rospocznie się znowu, do którey iesteśmy gotowi, i za 8 dni cała armia może ruszyć do boiu, ale nie pomknie się zapewne iednak daley, iak do Renu.

Batalion grenadyerow Arcy Xiążęcia Karola otrzymał niedawno nową chorągiew poświęconą wśrod wielkiey uroczystości. Przy tey okoliczności miano do woyska mowę, którey osnowa iest następuiąca:

„Chociaż nowy porządek rzeczy ustanowiony został we Francyi, wiele iednak ieszcze potrzeba, aby zabeśpieczyć spokoyność Europy i niepodległość Niemiec."

„Przywłaszczenia, za pomocą których źrodła środków woiennych tak znacznie powiększone zostały we Francyi, owo systema trwogi, które tak wiele przyłożyło się do wzmocnienia armiow, ow krzyk wolności, który przez tylu oszukanych z radością był przyięty, wszystkie te sposoby oddały pod moc nieprzyiaciela wielkie prowincye, wśrodku których iego pycha mogłaby znaleść sposobność zawoiowania innych narodów, i uczynić ich swemi hołdownikami oraz niewolnikami."

„Do waszey więc odwagi, do uczucia waszych obowiązkow należy, przytłumić ową pychę nieprzyiaciela, i wstrzymać ią w granicach, w których iego niespokoyność i iego duma nie potrafią bydź niebeśpiecznemi dla spokoyności i niepodległości innych narodów."

z Donauschingen d. 9. Lut.

Dnia 5. Lutego wieczorem, całe pospolite ruszenie w Ortenau, w dolinie Kinzig, i t. d. musiało stanąć pod bronią i maszerować, ponieważ z tamtey strony Renu spostrzeżono znaczne poruszenia, i obawiano się nieprzyiacielskiego attaku z strony Kehl; lecz nie nastąpił żaden.

Z generałem Kray spodziewany tu iest także cesarski minister przy armii, Hrabia Lehrbah. Dla obydwoch gotowe iuż są stancye.

z Bayreuth d. 18. Lutego.

Donoszą z Wenecyi pod dniem 7. Lu-

tego, że ieszcze do tego dnia żadnego nie obrano tam Papieża.

Podług doniesień z Turcyi, mieszkańcy Bośnii nie chcą oddać Porcie winnego posłuszeństwa. Już trzeci Firman wyszedł do nich, z rozkazem, aby przeciw Francuzom maszerowali. Lecz ci stają się coraz bardziey uporczywszemi, i obstawaią przy swoich przywileiach, podług których do obrony tylko swego własnego kraiu maszerować są obowiązani. Basza Trawniku zwołał do siebie z tego powodu wszystkich zostaiących pod iego rozkazami kapitanow, żądał od nich raportow, i te potém Porcie odesłał. Ciekawi iesteśmy, iaki ztąd wyniknie skutek.

Austryaccy ministrowie w Ratyzbonie zalecili tamteyszym Redaktorom gazet, aby się w przyszłości chronili wszelkich nieprzyzwoitych wyrazow przeciwko francuzkiey Rzpltey.

z Hanau d. 18. Lut.

Dotychczasowa spokoyność oręża na lewym brzegu Renu w okolicy Moguncyi zdaie się już zbliżać do swego końca. Dnia 10. t. m. przeprawiła się znaczna liczba woysk francuzkich w Moguncyi przez Ren, które się potém aż do okolicy Limburga nad Laną rozszerzyły. Do Moguncyi przybywa ieszcze ciągle wiele woysk francuzkich.

z Konstantynopola d. 12. Stycz.

Ponieważ woienne obroty Wielkiego Wezyra przeciw Francuzom teraz wstrzymane zostały, przeto Sir Sydney Schmid użył tego czasu spokoyności oręża do podroży spacerowey i odwiedzenia w Jerozolimie z wielkiemi uroczystościami grobu Chrystusowego.

„Wyiechał on z tureckiey głowney kwatery z iedną częścią swoich maytków i żołnierzy morskich w towarzystwie tureckiey kawaleryi, i odprawił wśrod woyskowey muzyki uroczysty wiazd do Jerozolimy. Bawił się tam przez 3 dni, i podczas całey iego bytności wiała bandera angielska na facyacie klasztoru i nad grobem świętym."

„Chcąc odwiedzić grób święty, udał się do niego z uroczystą processyą, i kazał nieść przed sobą angielską banderę; woienna muzyka poprzedzała processyą. Sam zaś za przykładem chrześciańskich pielgrzymow niosł ieden krzyż podobny tym, iakie mnichy tamże przy processyach rozdawać zwykli. Od grobu udał się do kościoła Salomonowego, który Turcy w Meczet zamienili, i do którego żadnemu chrześcianinowi przystąpić nie wolno."

Rozmaite Wiadomości.

Moskiewski generał Bauer, który był do Anglii posłany, powrocił dnia 3. t. m. do Pragi, a ztamtąd udał się do Peterzburga.

Neapolitański poseł Markis de Gallo, który dawniey przyłożył się do zawarcia pokoiu z Francuzami, powrocił z Peterzburga do Wiednia.

W Węgrzech wybrano końcem wzmocnienia armiow austryackich, 26,000 ludzi, a w dziedzicznych państwach austryackich 24,000. Krakow i Sandomierz, tudzież nowo nabyte prowincye, prawie ogołocone są z ludności.

Względem przyszłego przeznaczenia Arcy Xiążęcia Karola rozmaite są pogłoski. Jedne mówią, że powroci do Pragi, gdzie iest Gubernatorem. Podług drugich uda się do Włoch dla obięcia naywyższey kommendy, a podług trzecich, ma zostać się nad Renem.

Stosownie do doniesień z Palermu, 800 oficyerow neapolitańskich, którzy się pod czas rewolucyi z Francuzami byli złączyli, ofiarowali się służyć iako prości żołnierze pod czas oblężenia Malty, i nadgrodzić odwagą ów błąd. Z Sycylii posłano z pośpiechem do Malty kilka tysięcy drabin do szturmu.

W Hiszpanii umarł sławny dzieiopis

Don Munnes. Napisał on więcey 138 Tomow; iego uczone uwagi ściągały się naywięcey do Ameryki.

Pisma publiczne wnoszą, że wybor nowego Papieża ieszcze bardzo odległy iest, i że nawet nie porozumiano się ieszcze, i nie ugodzono względem tego, iak daleko w przyszłości iego władza rościągać się ma.

Ponieważ wiadomo, że Szwaycarya ieszcze żadney nie ma konstytucyi, i każdemu tam wolno iest ułożyć plan konstytucyi podług swoich wyobrażeń; przeto także Obywatel Nageli w Zürich napisał pod czas godzin wolnych od pracy proiekt konstytucyiny, który osobliwym iest, z przyczyny niektórych szczególnych wyobrażeń. Proponuie on między innemi ustanowienie rady sprawiedliwości i obyczaiow, kończąc roz dział o władzy prawodawczey następuiącym artykułem:

„Lud Helweckiey Rzpltey zezwala z swoiey strony na ustanowienie powszechnego prawodawctwa wszystkich oświeconych narodow, do którego każdy milion ludzi iednego posełа Deputata. To prawodactwo ma mieć pełnomocnictwo do stanowienia takowych urządzeń, które przewyższaią siły iednego narodu, a pożyteczne są kilku narodom; n. p. Wygubienie ospy, połączenie iednego morza z drugim, albo wielkich rzek przez nowe kanały, iako to: Oceanu z morzem południowém przez cieśninę Mexykańską, morza śrzodziemnego z morzem czerwoném przez cieśninę Sues, rzek Renu z Rhonem, ieziora Konstancyeńskiego z Dunaiem i t. d."

Uniwersał

O wyprowadzaniu drzewa w prowincyi nad rzekami Odrą, Ukrą i Wisłą sytuowanych, to iest: z Marchii Elektoralney, z Nowey Marchii, z Pomeranii, z Pruss-Południowych i Zachodnich i z Dystryktu Noteckiego.

My Fryderyk Wilhelm z Bożey Łaski Krol Pruski &c. &c. Oznaymuiemy i podaiemy ninieyszym uniwersałem do wiadomości. Ponieważ wyprowadzanie drzewa wszelkiego gatunku z prowincyi i nad rzekami Odrą, Ukrą i Wisłą sytuowanych, to iest: z Marchii Elektoralney i Nowey, z Pomeranii, z Pruss-Południowych i Zachodnich i z Dystryktu Noteckiego, od kilku lat tak się pomnożyło, iż sprawiedliwie obawiać się trzeba, żeby nawet te prowincye na przyszłość nie miały niedostatku drzewa, albo żeby to drzewo do extraordynaryinie wysokiey ceny nie przyszło. Nadto szkody przez wałonki i przez szturmy w puszczach poczynione tego wyciągaią, żeby użyć potrzebnych środkow dla zabezpieczenia własney kraiowey potrzeby, przeto uznaliśmy za potrzebną tak względem naszych własnych iako też względem partykularnych, miastom, lub komukolwiek bądź należących puszczy i borow bez rożnicy i względem dalszego wyprowadzenia drzewa z przerzeczonych prowincyi tym uniwersałem następuiące uczynić postanowienia, które tak długo trwać maią, poki bory znowu do dobrey pory nie przyidą.

§. 1. Wprowadzanie drzewa sosnowego budynkowego zakazane bydź ma odtąd, ponieważ podług uczynionego pomiarkowania, nie masz tyle grubego drzewa sosnowego, ile go potrzeba; drzewo też śrzednie i budynkowe potrzebuie do wzrostu czasu i oszczędności.

§. 2. W rownym sposobie zakazane też bydź ma wyprowadzanie drzewa opałowego bukowego, dębowego, sosnowego, olszowego, brzozowego i innego w powszechności w tym sposobie, iż tylko to drzewo wyprowadzone bydź może, które do spławienia drzewa użytkowego pozwolonego koniecznie potrzebne iest.

§. 3. W szczególnieyszych iednakowo zdarzeniach po nastąpioney wprzod indagacyi ze strony Kamery, i po nastąpioney approbacyi przez Departament Skarbowy i Leśniczy naszego generalnego Dyrektoryi czyniąc excepcyą od powszechney reguły, pozwolono bydź ma wyprowadzać małe partye drzewa budynkowego i opałowego za paszportami wydanemi bydź maiącemi, kiedy to drzewo podług pryncypiow Leśniczych co do wielości i całości z borow i lasow wywiezione bydź może, których dla odległości transportu, i potrzeby prowincyi i okolic drzewa niedostatek maiacych bynaymniey albo w części inaczey używać nie można.

§. 4. Przeciwnie wolno będzie i nadal, tak iak dotąd używanie borow do kraiowego handlu i do przedawania drzewa z iedney prowincyi do drugiey. Rownie też pozwolony bydź ma wywoz drzewa użytkowego dębowego, bukowego i innych gatunkow, iako też wszelkich towarow z tego drzewa robionych, to iest: klepek w rożnych gatunkach drzewa okrętowego blochow, kandyzow, i balek hamburgskich, byle tylko bory przez to pustoszone nie były, lecz onych podług pryncypiow Leśniczych używano.

§. 5. Do takowego wyprowadzenia drzewa z prowincyi nad rzekami Odrą, Wisłą sytuowanych za granice, potrzeba zawsze bez rożnicy mieć paszport. Te paszporty wydawane będą wspolnie od Departamentow Skarbowego i Leśniczego naszego generalnego Dyrektoryi, ktore Departamenta postanowią też kondycye, pod ktoremi żądany wywoz drzewa pozwolonym będzie. Nie powinien więc nikt bez paszportu, albo nie uczyniwszy zadosyć umieszczonym w nim determinacyom, lub więcey iak w paszporcie wyrażono drzewa budynkowego, okrętowego, lub opałowego wyprowadzać, na co szczegolniey nasi officialiści akcyzy i ceł i szluz pilny dozor mieć powinni, podpadać ma konfiskacie całey partyi. Z tey partyi dostanie się trzecia część wartości temu, któryby takową kontrawencyą odkrył i n

ney doniosł. Dwie z trzecich części zaś do funduszu na wsparcie okolic niedostatek drzewa cierpiących, nad którym funduszem dyspozycya zostawiona Kamerom.

§. 6. Poszukiwanie pozwolenia na wyprowadzenia drzewa, powinno nastapić w Kamerze przed zawarciem iakiego handlownego kontraktu i pierwiey nim się drzewo ciąć zacznie, w przeciwnym razie paszport wydanym nie będzie. Rozkazuiemy więc wszystkim w ogólności i każdemu z osobna szczególniey naszemu Generalnemu Dyrektoryo Kamerom Woyskowo Ekonomicznym, tudzież naszym Officialistom akcyzy, ceł i sluz, ninieyszym uniwersałem łaskawie i serio, żeby tego naszego postanowienia doglądali i przestrzegali, publikacyą też onego przyzwcicie udysponowali.

Który to uniwersał oryginalny podpisaliśmy własną ręka i rozkazaliśmy wycisnać pieczęć naszą Królewska. Działo się i Dan w Berlinie dnia 7. Stycznia Roku 1800.

Fryderyk Wilhelm.

(L. S.)

Baron de Heinitz. de Werder. de Vofs.
de Harderberg. de Struensee.
de Schroetter. de Barensprug.

Citatio creditorum. Królewska Południowo-Pruska Regencya tuteysza uwiadomia ninieyszym obwieszczeniem, że względem maiątku składaiącego się z iednego domu w Gnieźnie, z rozmaitych sprzętow należącego do powiatowego Exakrora poborowego Gregorego w Gnieźnie, ktory z przyczyny niewyrachowania się kassie do processu fiskalnego pociągnionym iest, konkurs kredytorow rozpoczęty został. Przeto zapozywaią się na mocy ninieyszego obwieszczenia wszyscy nieznaiomi wierzyciele, ktorzy do konkursowey massy Gregorego ex quocunque capite iakie pretensye mieć myślą, aby wprzeciągu 3 miesięcy swoie pretensye naszey tuteyszey Regencyi na piśmie albo protokułu podali, kopie dokumentow, na ktorych się też pretensye gruntuią, przyłączyli, i naypoźniey na zawitym terminie likwidacyi dnia 17. Czerwca a. c. rano o godzinie 10. przed naszym Regencyinym konsyliarzem Leuchertem iako mianowanym do tego deputatem osobiście albo przez prawnych pełnomocnikow stawili się, swoie pretensye do massy Gregorego podali, usprawiedliwili, i rzetelność ich należycie okazali, i tym końcem wszystkie znayduiące się w ich ręku dokumenta, papiery i inne dowody do terminu przynieśli, i swego umieszczenia potém w maiącym bydź ułożonym dekrecie prioritatis oczekiwali. Tym wszystkim, ktorzyby dla zbytniey odległości, lub innych prawnych przyczyn mieli przeszkodę w osobistym stawieniu się, proponuią się, ieżeli tu żadney znaiomości nie maią Justyc kommissarze Frizon, Bejer młodszy, Guderyan młodszy i Müller, z ktorych sobie iednego obrać, i tegoż informacyą i plenipotencyą opatrzyć maią. Przy upłynieniu zaś wyznaczonego wyżey terminu niestawaiący wierzyciele niech się spodziewaią, iż iuż z swemi pretensyami słuchanemi nie będą, że będą od massy konkursowey Gregorego oddaleni, i że w tey mierze względem innych wierzycielow wieczne im milczenie nakazane zostanie. Podług czego więc niewiadome Gregorego wierzyciele zachować się maią. W Poznaniu dnia 27. Stycznia roku 1800.

Uwiadomienie. W spichrzu kupcow Kuhlbrunn i Hermana w Bygdoszczy, ieszcze znayduią się mieysca do nasypania zboża, do naięcia.

Do zadzierzawienia. Na terminie dnia 31. Marca roku tegoż maią bydź we dworze w Szczytnikach z rana o godzinie 9. następuiące dobra Szczytniki, Popow, Wawry, Tekliny i Kobielarka, Kuczowola i Korzekwin, Marcinwacz, Cienia i Michałow na sześć letnią arendę publicznie przez licytacyą wypuszczone. Maiacy ochotę licytować zapraszaią się na termin powyższy, więcey daiący utrzymać się maią. Ci zaś, ktorzy o dochodach i kondycyach dowiedzieć się chcą, tymże niżey podpisany przyrzeka o wszystkim tym uwiadomić, lub też życzącym prywatnie wypuścić i kontrakt zawrzeć, iednak ci, ktorzy takowe prywatnie kontrakty zawrzeć sobie życzą, zawczesno przed terminem powyższym ułożyć się maia, iżby też znowu dla uwiadomienia innych, iż też dobra są iuż wypuszczone, do gazet podane bydz mogło. Działo się w Szczytnikach dnia 16. Lutego roku 1800.

C. A. I. v. Stelling.

Do zadzierzawienia. Na mocy rozkazu od zwierzchności zaszłego, sklep pod tuteyszym ratuszem będący, więcey daiącemu w arendę puszczony bydź ma, do ktorey licitacyi trzy termina, to iest; 7. 14. i 21. przyszłego miesiąca, a to zawsze o 11. godzinie przed południem w sessyonalney izbie magistratu wyznaczone są. W Poznaniu dnia 18. Lutego roku 1800.

Magistrat JK. Mci Pruss-Połud.

Do zadzierzawienia. W powiecie Warty leżąca wieś Luboka, ma bydź od 1. Czerwca r. b. na 6 lat więcey daiącym w dzierzawę puszczona. Maiący ochotę dzierzawy mogą się na terminie 31. Marca a. c. tu u mnie w Koźminku znaydować, i oświadczyć, co każdy pod maiącemi im bydź oznaymionemi warunkami, będzie miał wolą dać. Puszczenie tey wsi w dzierzawę nastąpi po zaszłey approbacyi dziedzica. W Koźminku dnia 8. Lutego roku 1800.

Tittel, Justitzrath et Commissarius perpetuus w departamencie Kaliskiey Regencyi.